

№ 189/22 від 21.09.2022

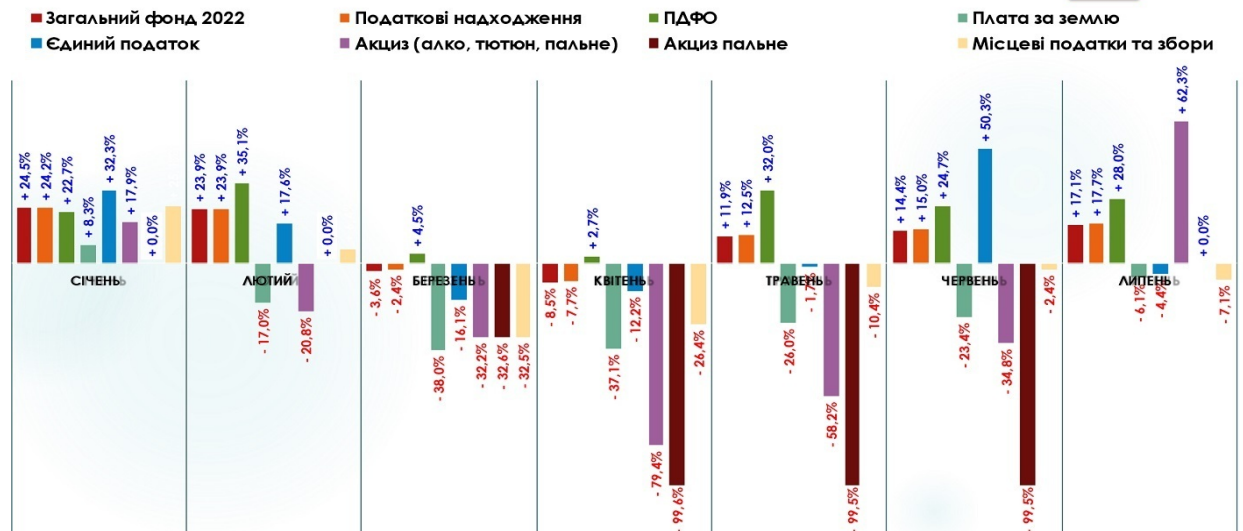
Кабінет Міністрів України
Міністерство фінансів України
Державна податкова служба України

Щодо проблемних питань
оподаткування місцевими податками
в умовах воєнного стану

Всеукраїнська Асоціація ОТГ здійснила детальний аналіз дохідної частини бюджетів територіальних громад і вбачає за доцільне констатувати, що **бюджети місцевого самоврядування недоотримують значні надходження від податків, що згідно статті 64 Бюджетного кодексу України зараховуються до доходів загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад.**

Надактуальними проблемними питаннями в територіальних громадах, серед інших, станом на теперішній час у частині доходів бюджетів місцевого самоврядування є недоотримання надходжень саме від місцевих податків, зокрема плати за землю.

Приріст надходжень загального фонду (помісячно) порівняно з відповідним періодом минулого року (січень 2022/січень 2021,...)

Джерело: <https://decentralization.gov.ua/news/15456>

Окремі застереження у вищезначеному контексті щодо законодавчих змін до Податкового кодексу України в частині саме місцевих податків, Асоціація ОТГ раніше направляла у відповідні інстанції листами від 19 квітня 2022 року № 0076 та від 06 травня 2022 року №0092 (додаються).

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA10400000FCF8B900D0705803

Підписувач ПОЛТАВЕЦЬ ВАЛЕНТИНА ДМИТРІВНА

Дійсний з 07.04.2022 11:05:05 по 07.04.2023 23:59:59

Всеукраїнська асоціація ОТГ

№ 189/22 від 21.09.2022

Порівняльний аналіз показників доходів бюджетів територіальних громад демонструє різні причини від'ємних значень обсягів місцевих податків, серед яких:

щодо плати за землю:

1) внесені зміни до Податкового кодексу України (Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану” від 15 березня 2022 року № 2120-IX) в частині того, що тимчасово, на період з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, у якому припинено або скасовано воєнний, надзвичайний стан, **не нараховується та не сплачується плата за землю** (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки (земельні частки (паї), що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, та перебувають у власності або користуванні, у тому числі на умовах оренди, фізичних або юридичних осіб, а також за земельні ділянки (земельні частки (паї), визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди.

Згідно внесених змін перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, визначається Кабінетом Міністрів України.

Станом на теперішній час Кабінетом Міністрів України такий перелік територій не визначено, натомість існує перелік територіальних громад, що розташовані в районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), на основі якого внутрішньо переміщеним особам (ВПО) здійснюють виплати, затверджений Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 25 квітня 2022 року № 75 (у редакції наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 27 липня 2022 року № 169).

На практиці зазначена ситуація є однією з першопричин, які унеможливають уточнення раніше нарахованих податкових зобов'язань з земельного податку та орендної плати.

Асоціація ОТГ пропонує внести зміни до підпункту 69.14 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України, виклавши його у такій редакції:

“69.14. Не сплачується плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки (земельні частки (паї), що розташовані на територіях, на яких велися бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, та перебувають у власності або користуванні, у тому числі на умовах оренди, фізичних або юридичних осіб, а також за земельні ділянки (земельні частки (паї), визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, визначається Кабінетом Міністрів України.”;

2) несплата фізичними особами плати за землю через не нарахування контролюючими органами фізичним особам сум плати за землю і не відправлення у встановленому порядку (до 1 липня поточного року) податкових повідомлень-рішень;

щодо податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:

3) аналогічна ситуація, внесені зміни до Податкового кодексу України згідно підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України (Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих

актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану від 24 березня 2022 року № 2142-IX): а) відсутність переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації; б) інша проблема уже організаційного характеру, і стосується вона знову-таки неотримання платниками даного виду податку у встановленому порядку податкових повідомлень-рішень;

щодо єдиного податку:

4) пунктом 9 підрозділу 8 розділу XX Податкового кодексу України (змiнами, внесеними Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану” від 15.03.2022 № 2120-IX) встановлено, що тимчасово, з 1 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, положення розділу XIV Податкового кодексу України застосовуються з урахуванням ряду особливостей, зокрема в частині того, що **фізичні особи - підприємці - платники єдиного податку першої та другої групи мають право не сплачувати єдиний податок.**

Також, змiнами до Податкового кодексу України передбачено, що платниками єдиного податку третьої групи можуть бути фізичні особи - підприємці та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми. До таких осіб не застосовується обмеження щодо обсягу доходу та кількості осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах.

При цьому, відсоткова ставка єдиного податку для платників єдиного податку третьої групи, які використовують особливості оподаткування, встановлені пунктом пункту 9 підрозділу 8 розділу XX Податкового кодексу України, встановлюється у розмірі 2 відсотки доходу, визначеного відповідно до статті 292 Податкового кодексу України.

Враховуючи основні ризики таких законодавчих нововведень, передусім втрати надходжень до місцевих бюджетів із-за можливості скористатися таким правом і тими підприємцями, які в даних умовах успішно провадять свою підприємницьку діяльність, отримують значно вищі доходи за рахунок, наприклад, внутрішньо переміщених осіб, а також можливості встановлення двовідсоткової ставки єдиного податку для платників єдиного податку третьої групи, Асоціація ОТГ просить внести зміни до підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України, виклавши його у такій редакції:

“9.1. Фізичні особи-підприємці - платники єдиного податку першої та другої групи мають право не сплачувати єдиний податок, якщо на територіях, де здійснюється їх підприємницька діяльність, велися бойові дії, чи такі території були тимчасово окупованими збройними формуваннями Російської Федерації, або у разі підтвердження у встановленому законом порядку відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок”.

Всеукраїнська Асоціація ОТГ просить Кабінет Міністрів України та Міністерство фінансів України сприяти врегулюванню всіх перелічених вище проблем, Державну податкову службу України – здійснити заходи щодо дотримання законодавства з питань оподаткування всіх перелічених вище податків.

**Виконавчий директор
Всеукраїнської Асоціації ОТГ**

Валентина Полтавець